

Hatvanéves lesz a Zöldág Néptáncegyüttes

Ertl Pálné, mindenki Marika nénije évtizedeken át vezette a néptáncegyüttest

6. oldal

Szilvaünnepel indult az ősz

Nyolcadik alkalommal rendezte meg szeptember elején a szilvaünnepet a Litéri Zöldág Kulturális Egyesület.

Községünk önkormányzata, a Litéri Táncosok Baráti Köre, a Solyi Kertbarátok Egyesülete és a Litéri Polgárőr Egyesület közreműködé-

sével szervezte meg a Litéri Zöldág Kulturális Egyesület a szilvaünnepet, mely nyolc év alatt több vendéglátó portá és alkotócsoport bevoná-

sával hagyományörző, közösséget összekovácsoló felvonulással nőtte ki magát.

A művelődési háztól indult menet néptáncosokkal, valamint Németh Dénessel és zenekarával kiegészülve vonult át a településen, miközben több portán vendéglátó házigazdák, finom falatok és nép-

táncos műsorok fogadták a résztvevőket. Csiszárné Baranyai Anita, a Litéri Zöldág Kulturális Egyesület elnöke elmondta, az ünnephez az évek során civil szervezetek, az óvoda, tavaly a református, idén pedig a katolikus egyház is csatlakozott.

(Folytatás a 2. oldalon)

A jövő lehetősége a jelenben

Huszonöt első osztályos nebuló kezdte meg tanulmányait idén szeptemberben a Litéri Református Általános Iskolában, mondta el a tanévnyitó ünnepségen Gyenes Viktor igazgató.

– Miért ünnep az évnyitó? Mert lehetőség a fejlődésre, nevelésre. A jövő lehetősége a jelenben. Ahogy az elszört magokból fák lesznek hosszú évek múltán, úgy mi sem tudjuk, hogy kiből mi csepere-dik, de a jövő alapjait itt és most tudjuk lerakni. Ehhez az építkezéshez kell nekünk hitet, biztos pedagógiai szakmai alapot, és korszerű infrastrukturális hátteret

biztosítanunk, hogy a Litéri Református Általános Iskola megállja helyét a 21. század sokszor zavaros, átláthatatlan és nehezen követhető, ám gyorsan pergő mindennapjaiban. Ezért ültetünk fát minden új elsőseinkkel, s ezért ültetnek fát a ballagó nyolcadikos osztályosok is – mondta el köszöntőjében Gyenes Viktor igazgató, majd hozzátette, idén az év fáját, a virágzó kőrist ültették el az apróságok némi segítséggel az intézmény udvarán.

Az intézményvezető beszámolt arról is, hogy Magyarországi Református Egyház infrastruktúrafej-

lesztési pályázatának köszönhetően közel tizennégymillió forint értékben, míg saját forrásból, illetve a támogatóknak köszönhetően közel hárommillió forint értékben végeztek felújítást a nyár folyamán az iskolában. A Kastély épületbe új asztalok, szekrények és padok kerültek, teljes bútorcsere valósult meg az elsősök termében, de új táblákat is beszerettek. Az udvaron új játékok kerültek, míg a tornatermi épületben, a felső tagozat otthonában teljes infrastrukturális megújulás történt. Minden tanterem, az öltözők és a folyosó is új, hó-

Gyenes Viktor, a Litéri Református Általános Iskola igazgatója a megnyitón

szigetelt ablakokat, redőnyöket és esztétikus függönyöket kapott, kicserélték a régi szekrényeket és padokat, a tornaterem és az öltözők pedig új bejárati ajtókat kaptak.

Az idei tanévben 175 diák jár majd a litéri iskolába. Huszonöt első osztályos nebuló kezdte meg tanulmányait szeptember elején, s tizenhatan ballagnak majd el nyolcadikosként a tanév végén.

AJÁNLÓ

Zarándoklat Bódi Magdiért

Vértanúságának 73. évében ismét megrendezték a kerékpáros zarándoklatot a Veszprémi Főegyházmege fiatal vértanújának nyomában ■ 5. OLDAL

Jól sikerült programsorozat

A Bluesberry Band, a Varnyú Country és a Garami Funky Staff is koncertet adott az idei Mogyorósi Napokon, amelyet július közepén rendeztek a litéri Közparkban. ■ 4. OLDAL

RÖVID HÍREK

Autóverseny a Közparkban

Litér volt az egyik rajthelyszíne az idei Marsal Trophy autós tájékozódási és ügyességi versenynek. A hetedik alkalommal megrendezett nagy múltú viadal keretében mintegy 40 autós startolt el szeptember 8-án délelőtt a Közparkból, hogy a Bakonyt és a Balaton-felvidéket bejáró, közel százhusz kilométeres, vadregényes tájakon átívelő túra végén megérkezzenek a verseny szervezői és a megérkező autósok. A Marsal Trophy különlegessége, hogy nem a gyorsaság a fő szempont, hanem a sofőröknek ügyességi feladatokat is teljesíteniük kell a különböző ellenőrző pontokon. A versenyen hagyomány, hogy szinte minden résztvevő többedmagával érkezik, sőt, sokan gyermekekkel mennek végig a kijelölt távon, mivel remek kirándulásnak is beillik Veszprém megye gyönyörű tájain autózni. A célnál pedig étel-ital, zene és különböző szórakoztató programok, így például biztonsági öv szimulátor, közlekedési totó, egészségügyi vizsgálat várta a versenyzőket, sőt, a gyermekeknek arcfestéssel és kézműves foglalkozásokkal is készültek a szervezők.

Könyvvásár

Könyvvásárt rendeznek az Ertl Pálné Művelődési Ház és Könyvtárban a készlet erejéig. Az érdeklődők az intézmény előcsarnokában válogathatnak a kötetek között, tájékoztatta lapunkat Lugossy Zsuzsanna művelődésszervező, akitől megtudtuk, szeptember 21-től reiki klub is indult a művelődési házban.

Várakozással teli évkezdést az óvodában

Nem indult zökkenőmentesen a nevelési év a Csivitelő Óvoda és Bölcsődében, ám annál nagyobb várakozással tekintenek a jövőbe az intézmény dolgozói.

– A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) pályázatán elnyert közel negyedmilliárd forintos támogatásból férőhelybővítés és a jelenlegi épület felújítása is megvalósul – kezdte a beszélgetést Rokálné Csizmadia Margit.

A tervezett új épület egy tömegből áll, melyet folyosó köti össze a meglévő óvoda épülettel. Az új épület északi szárnyában alakítjuk ki a gyermekszobákat és a hozzájuk szükséges vevőkötő és átadó-fűrésztő helyiségeket. Az épület déli szárnyában a bölcsőde kiszolgáló helyiségei kerülnek, úgymint tejkonyha, babakocsi tároló az abball nyíló gépészeti helyiséggel, valamint tárolók. Fontos, hogy új tornaszobát is kialakítanak a hozzá tartozó szertárral, ami az óvodások számára is kitűnő testmozgási lehetőséget biztosít a hidegebb hónapokban.

A Csivitelő Óvoda és Bölcsőde intézményvezetője elmondta, a bővítés már régóta szükséges volt, hiszen évről évre növekszik az intézménybe beiratott gyermekek száma, ami örömmel tölti el az ott dolgozókat.

A nyárra tervezett beruházás megkezdése azonban csúszott, így három hét rendkívüli szünet beiktatása vált szükségessé október 18. és november 12. között, mely alatt csak azokat a gyermekeket tudja fogadni az intézmény, akiknek a felügyelete családon belül nem megoldható.

A beruházás befejezése kora tavaszra várható, de addig is töretlen lelkesedéssel dolgoznak az intézményben. Igyekeznek elérni, hogy a gyermekek ne érzékelték a kényelmetlenségeket. Az évek során megszokott programokat is megszervezik. Az előjátésházat október 11-én tartják, a program keretében

táncsházat is rendeznek az óvodában.

Rokálné Csizmadia Margittól megtudtuk, az idei nevelési év 130 beiratkozott gyermekkel indult a Csivitelő Óvoda és Bölcsődében. Így plusz óvodai csoport indítása is indokoltá vált, ugyanis 54 kiscsoportos érkezett, így két kiscsoport indult, mondta el az intézményvezető.

Rokálné Csizmadia Margit hangsúlyozta, fontos tudni, hogy az Országos Óvodai Alapprogram módosítása miatt változásokat hozott az intézmény pedagógiai programjában. Beépült például a magyar népmese napjáról való megemlékezés, valamint a hagyományápolás is.

A magyar népmese napjáról szeptember végén emlékeznek majd meg az intézményben.

Az új bölcsőde épülettel párhuzamosan épül fel az új védőnői tanácsadó épület is. Az Előd utca 3. számú ingatlanon korszerű védőnői tanácsadást, iskola egészségügyi ellátást és népegészségügyi célú méhnyakszűrés lehetővé tevő épület kerül kialakításra.

A nevelési intézmény egyre növekvő gyermeklétszáma indokolta teszi a főzőkonyha kapacitásbővítését is, amelyre a jelenlegi védőnői tanácsadó helyiségek felhasználásával kerül sor a 2019-es évben.

Szentmise és kenyérszegés a nemzeti ünnepen

A litéri római katolikus templomban celebrált ünnepi szentmisét augusztus 20-án Lapos Norbert plébános.

Nemzeti ünnepünkön a római katolikus templomban gyűltek össze a település polgárai. Lapos Norbert atya kiemelte, Szent István királyunkat minden magyar ünnepl. Ahol magyar él, augusztus 20-án összegyűlnek nemzetünk polgárai. Szent István mutatja számunkra az utat, ő formálta nemzetét a magyar népet.

A szentmise keretein belül az atya megáldotta az új kenyert majd Szedlák Attila, településünk polgármestere ünnepi köszöntő gondolatait osztotta meg a jelenlévőkkel, s beszélt a Magyarok kenyere programról. Kiemelte, a nemzeti összetartozást és a szolidaritást jelképező Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem kezdeményezés Pécsről indult 2011-ben. A program célja a kezdetektől fogva karitatív: a rászoruló magyar gyermekek segítése és étkeztetése határainkon innen és túl.

minden magyarul beszélő részben úgy, hogy a gazdálkodók learatott búza egy részét gyűjtőpontokra viszik, amelyek július közepétől augusztus közepéig várják az adományokat. Augusztus közepétől a gyűjtőpontokon az

Lapos Norbert plébános celebrált szentmisét, majd templomban Szedlák Attila polgármester szegte meg az új kenyert

összegyűjtött búzát közeli malmokban megőrlik és az így rendelkezésre álló lisztet szeptemberben szétosztják a rászoruló, hátrányos helyzetű gyermekek gondozó magányokat. Augusztus közepétől a gyűjtőpontokon az

Az elmúlt években a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ) közösen szervezte a programot, ezen keresztül a közösségek és a rászorulókat támogatását. A NAK a kezdetektől stratégiai partnerként, 2015 óta pedig már főszervezőként vett részt a programban, a MAGOSZ pedig a hazai gazdatársadalmat

összefogva, tagságát minden évben mozgósítva működött eddig is közre a nagyvolumenű búzaadományok begyűjtésében.

Az ünnepi szentmisét követően a megjelentek a templomkertbe vonultak, ahol Szedlák Attila megszegte az új kenyert, melyet szét is osztottak az ünneplők között. Az ünnepség a Községvezetőként vett részt a programban, a MAGOSZ pedig a hazai gazdatársadalmat

Együtt ünneplik a jeles napokat, őrzik a hagyományokat

(Folytatás az 1. oldalról)

A gyümölcs szüretéhez kapcsolódó rendezvény a falu közös ünnepe, melyből a civil szervezetek mellett a lakosság is kiveszi a részét.

A szőlő szüretelésén kívül az ilyenkor beérő gyümölcsöket is betakarították Litéren is, mint például a szilvát. E kiváló gyümölcs szinte mindennek alkalmas, talán ezért is a legkedveltebb fajta. Ebből van a legfinomabb lekvár, pálinka, aszalt szilva, de befőttek, savanyúságnak is tökéletesen megfelel. Litéren, a Bendola-patak partján is szép nagy szilvasok voltak, ennek kapcsán jutott eszükbe a szervezőknek, hogy

elevenítsék fel a hagyományt, és minden esztendőben, mikor „Hull a szilva a fáról”, közösen ünnepelje meg a gyümölcs megérését a település aprajagya.

– A településen élők bevonásával ünnepeljük a jeles napokat. Ősszel a szilvaünnep, télen a Zöldág-karácsonnyal, tavasszal téltemető tavaszünnepel készülünk, de együtt ünnepeljük a húsvétot is. Fontos, hogy programjaink összetartsák a közösség valamennyi tagját a legfiatalab-

baktól a legidősebbekig – mondta el az elnök, aki hozzátette, a szilvaünnep esetén is mindig a hagyomány az irányadó, ám egy

kony Táncegyüttes is részt vett a felvonuláson.

A szilvaünnepet a jövőre hatvanéves Litéri Zöldág Gyermek Néptáncegyüttes jubileumi programozata keretében rendezték meg, az egyesület pedig már lelkesen készül a Zöldág nagy jubileumi műsorára, melyre 2019. június 28-án Veszprémbe, a Petőfi Színházba, június 29-én pedig

kicsit idén is újítottak: a katolikus egyház, mint befogadó porta mellett új együttesként a Veszprém-Ba-

Litérre közös ünneplésre várnak régi és jelenlegi Zöldágasokat, valamint az egyesület barátait.

Ökoiskola lett a tanintézmény

A többéves elkötelezett ökoiskolai tevékenységnek és az eredményes pályázatnak köszönhetően 2018. szeptember 1-től 2021. augusztus 31-ig az Ökoiskola megítélt cím használatára jogosult a Litéri Református Általános Iskola, tájékoztatta lapunkat Gyenes Viktor igazgató. Az egészséges életmód, környezettudatos nevelési programhoz kapcsolódva szeptember 11-én ismét ellátogatott a litéri intézménybe Wari Borbála, a Közép-dunántúli Biokultúra

Rezsicsökkentés és tűzifa pályázat

A téli rezsicsökkentés végrehajtását követően szükségessé váló további intézkedésekről, valamint az idei tűzifa pályázatról tárgyalt augusztus végén tartott ülésén Litér Község Önkormányzatának képviselő-testülete.

A 1364/2018. (VII. 27.) kormányhatározat értelmében a Litéren vezeték nélküli gázzal nem rendelkező háztartások rezsicsökkentési támogatására nyílt lehetőség. Mostantól nyújthatják be a támogatásra az igényeiket azok, akiknek nincs gázszolgáltatási szerződésük és a gázszámlájukon nem írták jóvá a 12 ezer forintos rezsitámogatást. A kormány döntése szerint

háztartásonként (egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek) egy igény-

lést kell benyújtani 2018. október 15-ig. A határidő jogvesztő, ezért az önkormányzat mindenkit kér annak betartására. Az elmúlt időszakban felmérték a településen azokat az ingatlanokat, amelyek nem rendelkeznek földgázbekötéssel. Az igénylő lapokat elküldték, viszont aki eddig nem jelezte igényét, s megadott határidőig nyújtsa be igényét, kéri az önkormányzat.

A téli rezsicsökkentés kiterjesztése érdekében a települési önkormányzatok a 2017. évi szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó kiegészítő támogatásban részesülnek. Litér 17 köbméter tüzifát kapott, melyre az igényüket a jogosultak a rendelkezésre álló tüzifát megvásárolták. A tüzifa ezen részét is a tél folyamán osztja majd ki az önkormányzat.

IMPRESSZUM:

Főszerkesztő: Heffler György **Lapigazgató:** Bálint Kata **Felelős kiadó:** Heffler György és Vida-Varga Andrea ügyvezető igazgatók

Kiadja: Maraton Lapcsoport – Multivizió Kiadói Kft., Veszprém, Házgyári u. 12.

Szerkesztőség és hirdetésinformáció:

Maraton Lapcsoport – Multivizió Kiadói Kft., Veszprém, Házgyári u. 12., 06-20-440-3509, katalin.balint@maraton.hu

Nyomdai munkák: Extra Média Nyomda Kft., Székesfehérvár **Felelős vezető:** Szabó Dániel • A lap ingyenes • Megjelenik 750 példányban

Régebb óta fiatal táncosok randevúja

Az ország szinte minden szegletéből érkeztek csoportok a Litéri Szenior Néptáncalálkozóra, amelyet kilencedik alkalommal rendeztek meg június végén településünk Közparkjában.

– A hagyományok megőrzése az alapja egy közösség, egy nemzet fennmaradásának. Litéren büszkék lehetünk arra, hogy a néptáncnak mintegy hat évtizedes hagyományai vannak, az Ertl Pálné, Marika néni által megkezdett úton méltó örökösök vezetésével halad tovább a Zöldág Kulturális Egyesület – mondta el a találkozó ünnepélyes

megnyitóján Szedlák Attila, a házigazda Litér polgármestere.

A folytatásban aztán a táncosoké volt a főszerep a színpadon. Előbb a helyi utánpótlás, azaz a Litéri Zöldág Néptáncgyűttes gyermek és ifjúsági csoportjai mutatkoztak be, majd a házigazda jogán a saját megfogalmazásuk szerint „régebb óta fiatal” táncoso-

A Szárazág Néptáncgyűttes produkciója nyitotta a találkozót Litéren

kat tömörítő Litéri Szárazág Néptáncgyűttes lépett a Közparkban összegyűlt szép számú közönség elé.

A szervezők nevében Csizsárné Baranyai Anita elmondta, a kilencedik alkalommal megrendezett találkozóra minden eddiginél több csoport érkezett, a helyiekkel együtt húsznál is több táncgyűttes mint-

egy 400 táncosa lépett színpadra Litéren. A Veszprém megyei vendégek (Ajka-Padragkút, Pápa, Márkó) mellett voltak csoportok között válogathattak a vendégek, este pedig közös tűzgyűjtásra várták a résztvevőket. A IX. Litéri Szenior Néptáncalálkozó este jó hangulatú táncéjszaki művelődési házban.

is Németh Dénes és zenész barátai biztosították.

A találkozó ideje alatt a Közparkban helyi és környékbeli termelők portékái között válogathattak a vendégek, este pedig közös tűzgyűjtásra várták a résztvevőket. A IX. Litéri Szenior Néptáncalálkozó este jó hangulatú táncéjszaki művelődési házban.

Zarándoklattal emlékeztek Bódi Mária Magdolnára

Bódi Mária Magdolna vértanúságának 73. évében ismét megrendezték a kerékpáros zarándoklatot a Veszprémi Főegyházmegye fiatal vértanújának nyomában.

A program közös imádsággal, majd Szigligeten szentmisével indult augusztus közepén

Az augusztus 11-én rendezett kerékpáros zarándoklatot ez alkalommal is Juhász Gábor, budapesti vizafogó plébános vezet-

A program nyolc órakor imádsággal kezdődött Szigligeten, Bódi Mária Magdolna születési helyén, majd szentmisét mutatott be Juhász Gábor Szécsi Ferenc zalabéri és CséryGergőnemesgulácsi plébánosokkal a keresztelés helyén, a badacsonytördemeci plébániatemplomban. Juhász Gábor szentbeszédében a zarándoklat lényegét és a lelki töltekezés fontosságát emelte ki.

A kerékpáros zarándokok a szentmise után elhelyezték a megemlékezés virágait Magdi emléktáblájánál, majd továbbindultak Köveskálra, ahol Magdi iskolába járt. Balatonfüred érintésével érkeztek Balatonfűzfőre, majd az áprilisban Magdiról elnevezett kerékpárúton jutottak el Litérre, ahol Magdi sírjánál adtak hálát a nap kegyelméiért.

Már készül a film Magdiról

A nyár folyamán a Káli-medencében forgatta le a Bódi Mária Magdolna gyermekkoráról szóló részeket a készülő játékfilmhez a SzeretFilm Stúdió Egyesület.

Ahogyan arról a Litéri Hírmondó hasábjain is beszámoltunk, az egyesület veszprémi és Balaton-felvidéki összefogással, Magdolna címmel játékfilmet készít Bódi Mária Magdolna életéről. Az alkotás a litéri kötődésű, fiatalon elhunyt mártír életét idézi meg oly módon, hogy az életút néhány sorsfordító napját ismerteti 90–100 perc hosszúságban. A játékfilm írója, rendezője Buvári Tamás Magyar Filmszemle-díjas filmrendező, a 2017-ben bemutatott Szeret-föld rendezője.

A Magdolna című film nyári, Magdi gyermekkorát idéző jeleneteket nyáron forgatták le a Káli-medencében, így a film fele már elkészült, számolt be a munkálatokról közösségi oldalán a SzeretFilm Stúdió Egyesület. A tervek szerint a téli és a tavaszi forgatások után jövő nyáron végzik el az utómunkákat. Bódi Mária Magdolnát ketten alakítják, egy kislány és egy huszoneves fiatal.

A film szeretetről, szolidaritásról, egy kislány emberfeletti küzdelméről mesél. Magdolna a nélkülözésben és a háború poklában is ember, szeretetet hirdető ember tudott maradni. Mindebben segítségére volt szerető családja és istenhite.

XVIII. Mogyorósi Napok a litéri Közparkban

A Bluesberry Band, a Varnyú Country és a Garami Funky Staff is koncertet adott, valamint Jaklovics Péter humorista is fellépett az idei Mogyorósi Napokon, amelyet július közepén rendeztek a litéri Közparkban.

Szedlák Attila polgármester köszöntötte a megjelenteket a Közparkban

Nagykorúvá lett településünk hagyományos nyári rendezvénye, hiszen idén immár 18. alkalommal rendezte meg Litér Község Önkormányzata a népszerű Mogyorósi Napokat. Ami a programokat illeti, ezúttal is színvonalas produkciókat láthatott a közönség Litéren, minden korosztály megtalálhatta a neki tetsző előadásokat.

A megnyitót július 13-án tartották, ahol Szedlák Attila polgármester köszöntőjét követően felléptek a Pearl Dance RSE táncosai, majd Janklovics Péter humorista műsorán nevette a publikum. Estee a The Bluesberry Band adott koncertet a Közparkban.

Másnap, július 14-én már délelőtt érdemes volt kilátogatni a Mogyorósi Napokra, hiszen Baranta bemutató és foglalkoztató,

A Mogyorósi Napok vendége volt a népszerű humorista, Janklovics Péter is

valamint arcfestés, illetve a litéri Farkasodó Taekwondo Egyesület bemutatója várta a családokat. Este a Varnyú Contry gyermekkoncertjét hallgathatta meg a közönség, majd Rudi Bohóc szórakoz-

tatta a nagyjéreműt, 20 órától pedig a rádiós műsorvezetőként is jól ismert Garami Gábor zenekara, a Garami Funky Staff adott koncertet a színpadon. A színvonalas programsorozatot tűzijáték zárta.

A biztonság a legfontosabb, tanácsolja a rendőrség

A szeptember az ősz kezdete, ami az időjárás jelentős változásával jár, s jelentősen kihat a közlekedési feltételekre. Egyre több jármű, köztük kerékpár is rója az ország útjait gyakorlott és kevésbé gyakorlott vezetőkkel.

A KRESZ szabályozása kiterjed a közlekedés minden területére: a járművek állapotára, közlekedési feltételeire, a vezetési feltételekre, a közlekedési útvonalak használatára, azok a biztonságos közlekedést nyújtó felszerelésre (táblák, jelzések, felfestések), a közlekedők egymáshoz való viszonyára. Amikor a KRESZT, vagy egy-egy helyen a szabályozást (táblákat, felfestést) módosítják, azt minden esetben a bekövetkezett balesetek okainak elemzése előzi meg. A köz-

lekedés ugyanúgy változik, alakul, mint az életünk minden területe, ezért folyamatos utánkövetést igényel a résztvevők részéről a szabályok frissítése. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a szabályozás a közlekedés biztonságát szolgálja, azt, hogy aki elindul, az oda is érjen az úti céljához! A balesetek bekövetkezésekor döntő többségben az emberi mulasztás, hiba egyértelműen kimutatható okként. Az idei EDWARD nap elemzése előzi meg. A köz-

lekedés ugyanúgy változik, alakul, mint az életünk minden területe, ezért folyamatos utánkövetést igényel a résztvevők részéről a szabályok frissítése. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a szabályozás a közlekedés biztonságát szolgálja, azt, hogy aki elindul, az oda is érjen az úti céljához! A balesetek bekövetkezésekor döntő többségben az emberi mulasztás, hiba egyértelműen kimutatható okként. Az idei EDWARD nap elemzése előzi meg. A köz-

lekedés ugyanúgy változik, alakul, mint az életünk minden területe, ezért folyamatos utánkövetést igényel a résztvevők részéről a szabályok frissítése. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a szabályozás a közlekedés biztonságát szolgálja, azt, hogy aki elindul, az oda is érjen az úti céljához! A balesetek bekövetkezésekor döntő többségben az emberi mulasztás, hiba egyértelműen kimutatható okként. Az idei EDWARD nap elemzése előzi meg. A köz-

Stanka Mária r. őrnagy Balatonalmádi Rendőrkapitányság

Múltidézés a jubileum kapcsán Csiszárné Baranyai Anitával és Pintér Katalinnal

Hatvanéves lesz a Zöldág Néptáncgyűttes

Jövőre lesz 60 éve annak, hogy Litérre került Ertl Pálné, mindenki Marika nénije, aki évtizedeken át vezette a Zöldág Néptáncgyűttest. Ennek kapcsán idézzük fel a kulturális csoport történetét.

A Zöldág Néptáncgyűttes története egybeforr Ertl Pálné Marika néni történetével, hiszen ő alapította, vezette hosszú évtizedeken át a mára településünk jelképének számító kulturális csoportot, amelyet országsszerte ismernek és elismernek. Ahogy Marika néni visszaemlékezésében is írja, a gyermekévek után 1954-ben érettségizett a veszprémi tanítóképzőben, majd a nógrádi Rimócon végezte gyakorlóéviét, s 1955-ben kapta meg tanítói diplomáját. „Szerettem volna azonban a szüleimhez közelebb kerülni, olyan faluba, ahol több kulturális lehetőséget találok. A litéri kórus országos híru volt akkoriban, így 1959-ben Litérre kértem magam. Akkor erősen orientálódtam a néptánc oktatás felé, több tanfolyamot is végeztem, hogy az alapképzést megkapjam. A tanév beindulásával azonnal megkezdtem a néptánc foglalkozásokat az alsós gyerekekkel.” – olvasható Ertl Pálné memoárjában.

A többi pedig - ahogy mondani szokás - ma már történelem. Már 1960-ban sikerrel mutatkozott be helyben és a járási szemlén is a litéri néptáncosport, amelynek otthona akkor és azóta is a ma már Marika néni nevét viselő művelődési ház. „Az 1963-as helyi bemutatónkra már 100 táncos gyermek készült fel. 1964-ben országos fesztiválra juthattunk két fiúszámmal, ahol ezüst minősítést kaptunk.” – írja Marika néni, aki saját ars poeticáját így fogalmazza meg memoárjában: „Mindig arra törekedtem, hogy a gyermekek tudják értékelni azt, amivel foglalkoz-

unk. A népdalokat, a népzenezt természetesen közegében szeressék, találkozzanak a néphagyományok szépségeivel, esztétikumával, ébredjen igaz hazaszeretet a szívükben. A táncanyag elsajátítása közben tanuljanak egymásra figyelni, egymást tisztelni, egymásnak segíteni. Éljk meg, hogy nélkülözhetetlen a másik gyermek, hogy

zunk. A népdalokat, a népzenezt természetesen közegében szeressék, találkozzanak a néphagyományok szépségeivel, esztétikumával, ébredjen igaz hazaszeretet a szívükben. A táncanyag elsajátítása közben tanuljanak egymásra figyelni, egymást tisztelni, egymásnak segíteni. Éljk meg, hogy nélkülözhetetlen a másik gyermek, hogy

rika néni féltő iránymutatása mellett. Ertl Pálné ugyanis rendületlenül dolgozott az ifjú néptáncosokkal, akiknek nevét, s így Litért is az egész ország megismerhette a hetvenes években. – 1976-ban felkérést kapott az együttes, hogy a Röpülj páva! televíziós tehetségkutatóban képviseljk Veszprém megye gyermek táncosait. A felkészülés és a szereplések két évig tartottak, s végül országos negyedik hellyel térünk haza. Ez az időszak hihetlenül összekovácsolta a falut, szinte mindenki részt vett a készülődésben. Mivel

ág fiataljaival foglalkozik. – Marika néni igazi lámpásként funkcionált Litérben. Az egész falut tanította. Sokszor szerveztünk klubdelutánokat, ahol egy adott tájegység kultúráját, hagyományait, táncait dolgoztuk fel. Ezeken rendszerint a falu apraja-nagyja megjelent – teszi hozzá Katalin, majd megjegyzi, Marika néni már középiskolás korában kiszemelte utódjának, rendszeresen vitte magával a különböző továbbképzésekre.

Közben persze folyamatosan fejlődött a Zöldág is. 1999-re feldolgozták a Bakony-Balaton régió pász-

túli együttesekkel való kapcsolattartást, melyek azóta is töretlen emberi és szakmai kapcsolatként állnak fenn – Idén kezdtük meg a 60. tanévet a gyermek csoport életében, amelynek munkája mára már a Litéri Zöldág Kulturális Egyesület keretein belül folyik, kibővülve óvodás, ifjúsági és szenior korosztállyal. Ez a jubileumi év a hagyományos programjainkon kívül, melyre ezúton is szeretettel hívjuk és várjuk a régi Zöldágosokat és Zöldágot szeretőket is, a felkészülésről fog szólni, Pintér Katalin, Szabó Sándor és Szabó

csak társakkal együtt érhetjük el céljainkat. Tapasztalják meg, hogy milyen jó dolog együtt örülni, és a művelődési házban közösen nézték az emberek a döntőt. Alig negyven évvel később ez az esemény megismétlődött, amikor Baka Levente a Felszállott a páva című tehetségkutatóban szerepelt – mondja Pintér Katalin, aki gyermekként Ertl Pálnénál kezdett táncolni, ma pedig a Zöld-

akkoriban még nem volt minden háztartásban televízió, a falu közösen vásárolt egy színes készüléket és a művelődési házban közösen nézték az emberek a döntőt. Alig negyven évvel később ez az esemény megismétlődött, amikor Baka Levente a Felszállott a páva című tehetségkutatóban szerepelt – mondja Pintér Katalin, aki gyermekként Ertl Pálnénál kezdett táncolni, ma pedig a Zöld-

toréletét, melyet az 1999-es Tavaszi Fesztiválon a Tavaszi Táncos Találkozó keretében be is mutathattak a Budapest Sportarénában. A Pásztorélet, betyárvilág a Bakonyban című műsoruk akkora sikert aratott, hogy a szentendrei skanzen igazgatója rögtön meghívta a produkciót a skanzen megnyitójára is. Ertl Pálné rendkívül fontosnak tartotta a határon

Hoffer Nikolett művészeti vezetésével. A jövő évben pedig ünnepelni fogunk. A gálaműsorunkat kétnaposra tervezzük. 2019. június 28-án a Veszprémi Petőfi Színházban a jelenlegi táncosok, majd másnap, 29-én a litéri Közparkban a régi csoportok, valamint a határon túli magyar vendégeink is bemutatkoznak – mondta el kérdésünkre Csiszárné Baranyai Anita, az egyesület elnöke.

Beindult a gombaszazon

Mindenki csak annyi gombát gyűjtsön az erdőben, amennyit fel tud dolgozni és meg tud enni, javasolja Kelli Lajos gomba szakellenőr.

Kelli Lajos gomba szakellenőr mindenkit óvatosságra int, ám szívesen ad hasznos tanácsokat

– Gomba szempontból jó volt a nyár, mert elég sok eső esett és volt például bőven nyári vargánya. Érdekes, hogy a szokásosnál kevesebb galambgomba jött elő, pedig ebből máskor sok szokott lenni. Későn

kezdek jönni a nyár végi gombák, most viszont úgy tűnik, hogy „sietnek”, minden egyszerre jön elő. A tipikus őszi gombák még csak mutatóban vannak, remélhetőleg azokból majd októberben lehet sokat ta-

lálni – mondja Kelli Lajos, aki 10 éve ellenőrzi a veszprémi piacon árusított gombákat, s vizsgálja a kirándulók saját részre gyűjtött gombáit.

Lajos nem elégszik meg az eheto, nem eheto, mérgező kategóriák elkülönítésével, részletesen elmagyarázza, hogy mit kell tudni az adott gombafajról. – Amióta az eszemet tudom gombászok. Tíz éve egy ismerősöm javaslatára, a Soproni Faipari Egyetemen végeztem el a szakellenőri képzést, s utána nem sokkal egy másik barátom szolt, hogy Veszprémben gomba szakellenőrt keresnek. Nagyon szívesen beszélek a gombákról, még azt is el szoktam mondani, hogy melyik fajt hogyan érdemes felhasználni, sőt, recepteket is szoktunk nyomtatni, amit kirakunk az asztalra, s ingyen lehet vinni belőle. Sokan csak a tanulás kedvéért jönnek, ők már csak néhány darabot hoznak a számukra ismeretlen fajokból – meséli Kelli Lajos, aki szerint mindenki csak annyi gombát gyűjtsön, amennyit fel

tud dolgozni és meg tud enni, az ismeretlen fajokat gyűjtse külön.

A gyűjthető mennyiséget egyébként az erdőtörvény is szabályozza, egy alkalommal összesen két kilogrammot lehet saját célra szedni. – Mindig hagyjuk ott a túl öreg, vagy nagyon fiatal termőtesteket, hadd szaporodjon, akkor jövőre is találunk majd. Figyeljünk az erdészeti előírásokra is, a Bakonyerdő területein például már tart a vadászszезon, s azt kéri a kirándulóktól, hogy csak reggel 9 és 16 óra között tartózkodjanak az erdőben – figyelmeztet a szakértő, akitől megtudtuk, a lakossági gombavizsgálat kedden és pénteken 5.30-tól egészen 13.30-ig, míg szombaton 5.30-tól 9.30-ig elérhető a veszprémi piacon. Akinek a nyitvatartási időn túl van szüksége gombavizsgálatra, az a kormányhivatal.hu oldalon megtalálja a vizsgálatot vállaló gomba szakellenőrök országos listáját.

Háborús helyzet Litéren – avagy csőtörés van a mi utcánkban

Litér Képviselő-testülete a felelősségteljes gondolkodás jegyében - ismervé a település múltját és jelenét - a számos kötelező feladatvállalása mellett az elmúlt években prioritásként kezelte és kezeli az azbeszt-cement ivóvízhálózat problémát. Az idei évben már a tizennegyedik csőtörésnél járunk, mindez azért, mert a közel 60 éve kiépített vízvezeték elöregedett, szerkezeti kohéziója meggyengült, a csövek elvékonyodtak, így elég egy kis sérülés, máris reped és törnek. Lassan tíz éve próbálunk pályázati támogatáshoz jutni, hogy a teljes vízvezeték felújíthassuk, illetve egy harmadik ivóvízkutat fúrassunk, azért, hogy Litér vízszük-

sége biztonságos és elegendő legyen a következő 50-60 évben is. Mivel semmilyen uniós vagy hazai forrás a mai napig nem áll rendelkezésre (az ivóvízminőség ugyanis nem teszi indokoltá, ezáltal támogatottá a települési ivóvízellátás fejlesztését), ezért az elmúlt években két megoldást vázolt fel a probléma enyhítésére a képviselő-testület. Az egyik cél, hogy a csőtörésből eredő vízhiány minél kevesebb ingatlant érintsen, a másik cél az anyagi forrás megteremtése a vízvezeték cseréjére. A Bakonykarszt ZRT-től kapott rekonstrukciós javaslat birtokában 2017-letve egy harmadik ivóvízkutat fúrassunk, azért, hogy Litér vízszük-

Bem utcai csomópont tolnak az akna cseréjét, hogy minél kevesebb ingatlant érintsen az ivóvíz elzárása a csőtörés javításakor. Az idei évben további három keresztvezetékben (Álmos-Árpád, Akácfa-Bem, Bem-Kund utca) csomópont rekonstrukciós kiviteli munkálatok valósultak meg tolózárok beépítésével, amelyek segítségével a csőtörések alkalmával, még inkább szakaszolható az ivóvízellátás, illetve az ivóvízhiány. Legjobb példa erre a legutóbbi csőtörések esete, amelyek a Töhötöm utcában történtek, a tolózarak használatával a település legnagyobb részén észre sem lehetett venni, hogy vízhiány lett volna.

Talán kevesen tudják, de a község 31 utcájában lévő azbeszt ivóvízhálózatnak és a közel 740 db bekötésnek a cseréje 2018-ban mintegy fél milliárd forint lenne. Úgy gondolom, hogy ez akkora összeg, amit Litér község költségvetése nem bír el, valamint költségünk lakói sem tudnák megfinanszírozni. Az anyagi forrás előteremtéséhez egyrészt sikerült megnyerni a Termelés-Logistic Centrum Kft-t, hogy 7-8 milliárd forintos beruházását Litéren valósítsa meg, mellyel 2021-től jelentősen gyarapítani fogja a település éves iparüzési és építésményadó bevételeit. Úgy tervezzük, hogy az anyagi forrás másik lábát 2019-

tól az évente befolyó kommunális adó jelenti, melynek teljes összegét az ivóvízhálózat rekonstrukciójára fogjuk fordítani. Az évente rendelkezésre álló pénzügyi keretből prioritást fogunk élvezni a legkritikusabb utcák. Nem szeretnék senkit sem megbántani a közösségi oldalon tett megjegyzéseikért, nyilatkozataikért, de meg kívánom jegyezni az illetőnek, hogy a település anyagi lehetőségeihez mérten, minden eddiginél több pénzt fordított annak az utcának ivóvízhálózat korszerűsítésre, az ingatlanok víznyomás problémáinak a megoldására, ahol ő is lakik. Szedlák Attila, Litér Község polgármestere

Vasárnap tilos avart égetni településünkön is

Belterületen csak abban az esetben lehet növényi hulladékot égetni, ha az adott település rendelkezik az égetésre vonatkozó önkormányzati rendelettel, ebben az esetben is csak a benne meghatározott időpontokban és feltételek mellett – hívja fel figyelmet közleményében a katasztrófavédelem.

A külterületen történő lánbon álló növényzet, tarló, illetve a növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék szabadtéri égetése pedig csak abban az esetben lehetséges, ha az arra vonatkozó illetékbélyeggel – aminek összege 3000 forint - ellátott kérelmet 10 nappal korábban benyújtják az illetékes tűzvédelmi hatóságnak, így az ajkai, a pápai, vagy a veszprémi katasztrófavédelmi kirendeltségnek és ott engedélyezik az égetés végrehajtását.

A lakóingatlanok közvetlen környezetében a bográcsozás, szalonnasütés vagy akár az erdőben, a kijelölt tűzrakó helyeken történő tűzgyújtás termé-

zetesen továbbra is megengedett, viszont itt is ügyelni kell az alapvető tűzvédelmi szabályok betartására. Fontos, hogy a szabadban meggyújtott tüzet soha ne hagyjuk felügyelet nélkül! Minden esetben gondoskodjunk megfelelő mennyiségű oltóanyagról, vízzel, homokról! Mindig legyen nálunk a tűzoltására alkalmas kézi szerszám!

Hasonlóan fontos, hogy csak akkor tüzet gyújtunk, amekkorát folyamatosan felügyeletünk alatt tudunk tartani. A tűzrakás helyének kiválasztásakor

is körültekintőnek kell lennünk, hogy ne legyenek a közelben könnyen lángra

kapó dolgok, legyen az akár ruhanemű, száraz

avar, gallyak, vagy hulladék. Arra is ügyelni kell, hogy szeles időben lehetőleg ne gyújtunk tüzet, hisz ilyenkor a lángok könnyen továbbterjedhetnek – közölte lapunkkal a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság.

Litér Község Önkormányzati Képviselő-testü-

dék a tűzvédelmi előírások szigorú betartása mellett, csak felügyelettel, száraz állapotban égethető el. Erősen páras, ködös időben, erős szél (15 km/óra) esetén tilos az égetés. Égetést kizáró körülménynek kell tekinteni, ha az arra illetékes szerv tűzgyújtási tilalmat rendelt el.

Hulladékot égetni szeptember 1. és május 15. között szélcsendes időben hétfőtől péntekig 8.00 előtt és 18.00 után, szombaton 18.00 és 21.00 között lehet, míg vasárnap tilos a növényi hulladék égetése Litéren.

Tilos a növényi hulladék égetése hivatalok, egészségügyi és gyermekintézmények, kulturális intézmények, nyitott sportlétesítmények 100 méteres körzetében, az intézmény működési ideje alatt.

Programok Litéren

Október:

- 5. Őszi Könyvtári napok 17.00: „Vánorboy”-Csonka Gábor vetített, képes előadása a világ különböző kultúráiról.
- 5. Baba Mama foglalkozás 10.00-11.30
- 17. VÉRADÁS 15.00-18.00

- 23. Megemlékezés és koszorúzás a Hósi emlékműnél

November

- 24. Katalin bál (Zöldág Kulturális Egyesület szervezésében)

December

- 2. Adventi gyertyagyújtás I.

- 6. Karácsonyi készülődés-kézműves játszóház (Zöldág K.E. szervezésében)
- 9. Adventi gyertyagyújtás II.
- 16. Adventi gyertyagyújtás III. Zöldág nagyműsor
- 21. Adventi gyertyagyújtás IV. - Falukarácsony

Hasznos telefonszámok

KATASZTRÓFAHELYZET ESETÉN ÉRTESETENDŐ

Szedlák Attila polgármester
8196 Litér, Árpád u. 7.
30/994-2899

KÖRZETI RENDŐR MEGBÍZOTT

Vaszari Attila rendőr tzt.
70/459-23-19

POLGÁRÓRSÉG

Polgárőr Egyesület elnöke: Varga Mihály 30-956-0332

IVÓVÍZ- ÉS SZENNYVÍZ-SZOLGÁLTATÁS

Bakonykarszt Zrt. 88/411-141,
88/423-222

HULLADÉKGYŰJTÉS ÉS -SZÁLLÍTÁS

Depónia Nonprofit Kft.
Hulladékszállítási ügyfélszolgálat
8100 Várpalota, Fehérvári út 7.
Tel.: 88/592-112
szallitas@vpkozuzem.hu

ÁLLATORVOS

Dr. Kégl Tamás 20/997-33-33

FALUGAZDÁSZ

Jánni Levente
Ügyfélfogadás: kedd 8.30–10.00
8196 Litér, Álmos u. 37.
70/199-90-46

BENDOLA CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁS

Szakmai vezető: Szalai Attila
30/256-33-65

HÁZIORVOSI RENDELŐ

Dr. Horváth Balázs
telefon: 463-072
Rendelési idő: hétfő, szerda,
péntek: 9.00–12.00; kedd,
csütörtök: 15.00–17.00

VÉDŐNŐI SZOLGÁLTAT

Telefon: 463-003
Védőnő: Ujvári Attiláné

ZSÁLYA GYÓGYSZERTÁR

Telefon: 463-716
Nyitvatartás: hétfő, szerda,
péntek: 8.00–12.00, 13.00–17.00;
kedd, csütörtök: 8.00–12.00,
13.30–17.30

Ékszereket tulajdonítottak el

Korábban már büntetett két kálózi férfi Litéren is követett el betörést ismeretlenül maradt társakkal. Az arany ékszereket gyűjtötték előszeretettel.

A bűncselekmények öt éve történtek. Az egyik helyszín egy királyszentistváni családi ház volt a főút mellett. A bíróság azt állapította meg, nem lehetett bizonyítani, hogy oda 2013. december 9-én napközben a nyolcgerekes L. László (36) tört be. Mindenesetre valaki kifeszítette az ablakot, majd a házban talált női ékszereket gyorsan elrakta, amivel 41 ezer forintot okozott. A tettes elvitte a 105 ezer forintba becsült laptopot is. Három héttel később a vádlott, valamint a háromgyerekes Sz. Dávid (30) Suzukija egy herendi családi ház közelében parkolt le. Az ítélet szerint a két férfi az utcát figyelte késő délután,

míg ismeretlen társuk át-mászott a kerítésen. Itt póruul jártak, mert valaki megzavarta akciójukat, ezért menekülőre fogták a dolgot.

A kudarc nem vette kedvüket, átautóztak Litérré, ahol a két vádlott betört egy Álmos utcai házba, ahonnan ékszereket hoztak el, ezúttal 140 ezer forint értékben. Szerencsésük volt, mert megtalálták a házaspár félretett 200 ezer forintját is.

A Veszprémi Járásbíróság társtettesként elkövetett lopás miatt L. Lászlót 450 ezer, a többszörös visszaeső Sz. Dávidot 500 ezer forint pénzbüntetéssel sújtotta. A 750 ezer forint bünygyi költség java részét a két vádlott fizeti. A törvényszék súlyosbított Sz. Dávid ítéletén: pénzbüntetés helyett egy év nyolc hónapot kell börtönben töltenie. A döntés jogerős.